

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ve-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

תוידע תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9337

כל הנשבעין פרק שביעי שבועות

טו תניא ר' שמעון בן טרפון אומ' *שבועתה' תהיה בין
 מז שניהם וגו' מלמד שה שבועה חלה על שניה'
 ע"נ רבי שמעון בן טרפון אומר אוהרה לעוקב אחר
 נואף מנין ת"ל *לא תנאף לא תנאף. *ותרגנו באהליכם
 (ר') שמעון בן טרפון אומ' תרחם וגניחם באהלו
 של מקום. *עד הנהר הגדול נהר פרת (ר') שמעון
 בן טרפון אומר קרב לגבי דהינא ואידהן. דבי
 ר' ישמעאל תנא עבר מלך כמלך:

מוסכת עדיות

שמאי

פרק ראשון

א ולמה מזכירין את דברי שמאי והלל לבטלה ללמד
 ב דבר גזמא ושגעון ואיכו עושה:
 לעוקב אחר המנאף כעשה לו אפוטרופוס להרגיל לו נשים
 לכיאוף: תרחם את הארץ: וגניחם את המקום
 שהשכיץ את (אהלו) [שכינתו] ניכיסם: קרב לגבי דהינא
 [ואידהן] אם כגעת במשוק בשמן תהא ג"כ משוק בכגיעתו כלו'
 פרת הוא קטן מג' כהרות שהוא מכוי אללס לבסוף והכנה
 הרביעי הוא פרת וכאן הוא קורא אותו כהר גדול בשביל שהוא
 נזכר כאן על שם א"י שהיא משונה נזכר גם הוא בקשיבות:
 דהינא לשון שמן ומשיכה הודשנה מקלב מתורגם את דהינא:
 מאחר שקמים אערו נקלת מקומות לא כדברי זה ולא כדברי
 זה: למה הזכירו דברי שמאי והלל לבטלה ישנה

לדורו *הבאים שלא יהא אדם עומד על דבריו שס"ע"ג
 שחרי אבות העולם לא עמדו על דבריה:
 ולמה מזכירין דברי היחיד בין המרובין הואיל ב
 ואין הלכה אלא כדברי המרובים שאם שס
 וראה בית דין את דברי היחיד ויסמוך עליו שאין משנה ה
 בית דין יכול לבטל דברי ב"ד חברו עד שיהיה
 גדול ממנו בחכמה ובמנין היה גדול ממנו בחכמה
 אבל לא במנין במנין אבל לא בחכמה אינו יכול
 לבטל דבריו עד שיהיה גדול ממנו בחכמה ובמנין:
 א"ר יהודה א"כ למה מזכירין דברי היחיד בין ג
 המרובין לבטלה שאם יאמר אדם כך אני שס
 מקובל יאמרו לו כדברי איש פלוני שמעת: משנה ו

סתם כמו שקיימו חכמי' ולמי הזכירו המקלוקו': שלא יהא
 אדם עומד על דבורו כלומר שלא יפסוק לקיים סברתו ויעמוד
 בה ויודיעוהו שיסנה סברתו כי אבות העולם הם שמאי והלל
 כדקו דבריהם ולא עמדו חכמים על דבריהם כמו שקדם:
 כוונת הלכה זו שאם עשו ב"ד מעשה כמאמר יקיד אין ב"ד אחר
 יכול לקלוק עליו ולפסוק הדין לפי סברת הרבים אלא
 א"כ קשבון זה הב"ד יותר מקשבון האחרים אשר עשו לפי סברת
 היקיד וגדול בצכמה עמנו ר"ל שיהיה ראש ישיבת זה הב"ד יותר
 חכם מראש ישיבת הב"ד הא' עכ"ל הרמב"ם ז"ל בפירושו:
 אחר שקדם לכו המאמר בתועלת קיום דברי היקיד בין המרובי'
 והוא שאסור שיפסוק בית דין כסברת אותו היקיד א"ר
 יהודה לאזהר טעם זכר דברי היקיד הנדקים כלו' שאין עושין

פרק שני

ד הוא היה אומר האב זוכה לבן בנוי ובכה ובעושר
 ובחכמה ובשנים ומספר הדורות לפניו והוא
 ע"כ הקץ שני * קורא הדורו מראש * אע"פ שני ועבדום
 וזכה ט וענו אותם ארבע מאות שנה (הוא אומר) [ונאמ']
 ה ודור רביעי ישובו הנה:

ה ישיבני ואל ראשי טו

ד"ד לעולם כדבריו ואמר שהטעם להזכיר אותו לפי שאלו למד
 אדם אותו הדבר וקצת שהכל מודים בו וימלא שעושיין קלוק
 הדברים ויבא בלבו ספק אז כודע לו שזה הדבר שלמד הוא דעת
 יקיד וכבר כדקה עכ"ל הרמב"ם ז"ל:

הוא היה אומר ר' עקיבא: הגוי היופי ושנים הקיים כלו' שיהיו ימי קיי קרוב לקיי אביו לפי שכשהוא קרוב לו במזגו יהיה קרוב לו בימי קיי בלא ספק ואלה הדברים נוהגים על הרוב וכן רוב דברים הטבעיים הם על הרוב האדם אם הוא בעל מחון מורישו לבנו וישאר הבן מיושב בעישר אביו וכשהוא חכם הוא מלמד לבנו על הרוב ובתוספתא חכמים קולקים על ר' עקיבא שאין האב זוכה לבנו בקמשה דברים אלא עד הפרק שעדין לא הגיע לעוכת קיוב מלות אבל משהגיע לפרק אם הוא לדיק זוכה לעלמו ואם לאו אין אביו זוכה לו: ומספר הדורות לפניו והוא הקץ ר"ל שישוב זמן הקץ לקשנון האכשי עם קשנון השנים עד שיהיה השיעור גורות הש"י שאמר כך וכך [דורות] אכשי א' מוליד (א') [שני] יהיה מה שיעד השם ב"ו הביא ראה מן הקץ אשר שם השם לאברהם עם היות מכין שנים

רבי חנינא פרק שני עדיות לא

אף הוא היה אומר חמשה דברים של י"ב חדש. ה
משפט דור המבול שנים עשר חדש. ^ס
משפט המצרים שנים עשר חדש. משפט איוב ^{משכה י}
שנים עשר חדש. משפט גוג ומגוג לעתיד לבא
שנים עשר חדש. משפט רשעים כגיהנם י"ב
חדש שנא' *והיה מדי חדש בחדשו. ר' יוחנן בן ^{ישעי' סו}
נורי אומר מן הפסח ועד העצרת שני' ומדי שבת
בשבתו:

ארבע מאות שנה השיבו אל האכאים ואמר דור רביעי ישבו הנה
וימקיל מזמן סורס מא"י כלו' ירידתן למלרים שהרי קהת מיורדי
מלרים ומשה מיורדי מלרים וכני משה ככנסו לא"י אשר ירד
ממנה קהת והם דור רביעי לקהת ואמרו ישבו הנה כאלו אמר
משעה שילאו מן הארץ הזאת עד ד' דורות ישבו אליה עכ"ל
הרמב"ם ז"ל:

ומדי שבת בשבתו ר"ל השנתות הרלופות אותם שהיו שנתות
ביקום קלתם לקלתם והוא אומרו וספרתם לכם
ממקרת השנת וקרא יום ראשון של פסק שנת כמו שאתה רואה
ולוה שיספרו אקרו שבע שנתות וכן אמרו בכלן שנת בשנתו
רלה לומר השנת עם שנתות המיוקמו' אליו והם מ"ט יום כמו
שיש מפסק ועד עלרת ואשר הלריך לזכור אלה המאמרים בכלן
ואע"פ שאינם מכונת המסכת ואין בהם עדות וכמו כן הלכות
הרבה שנאו במסכת זו ואין בהם עדות מוסף מאשר הזכירו
במקומותיהם מן המשנה הוא מה שאומר לך והוא כי כל דבר
שנא במסכת זו כולם הלכות דברו. בהם והעידו בהם במה

פרק חמישי

ו רבי ישמעאל אומר קהלת אינו מטמא את הידי
 ח כדברי בית שמאי ובה"א מטמא את הידי
 עקביא בן מהללאל העיד ארבעה דברים אמרו
 לו עקביא חזור כך בד' דברים שהיית
 ז אומר ונעשך אב *כ"ד לישראל אמר להן מוטב
 ס לי להקרא שוטה כל ימי ולא לעשות שעה אחת
 ט רשע לפני המקום שלא יהיו אומרים בשביר
 שררה חור בו. הוא היה מטמא שער פקודה
 ודם הירוק וחכמים מטהרין והוא היה מתיר שער
 בכור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואחר כך

שהעידו וזכרו בהם צמה שזכ' ודנו בהם צמה שדנו ביום אק'
 בלבוז יום אק' בעלמו והוא יום שהשיבו ר' אלעזר בן עזריה
 בישיבה והוא אמרם עדיות זו ביום תקנה וכן כל מה שיאמר
 במשנה זו ביום ששניל אותו היום הוא אומר ולזה הטעם תמלא
 בזו המסכתא הלכות מעניינים משוכים ודע זה ושמהו. עכ"ל
 הרמב"ם ז"ל:

אינו מטמא ללא קשיב כשאר כתני הקדש אלא חכמתו של
 שלמה: שער פקודה מי שהיתה זו בהרת ובו שער לבן
 והלכה הבהרת והכית שער לבן במקומו ומזה עקביא בן מהללאל
 מטמא וחכמים מטהרין וכו' ונקרא פקודה על דרך משל כאלו
 הבהרת הפקידה אותו במקומו עד שתמזור אליו: ודם הירוק
 אלל כדה: שער בכור אמרה תורה לא תגזו בכור לאכך ואס

יקר
 נוד
 נו
 טס

טמו

רבי יהודה פרק חמישי עדיות לב

שחטו וחכמי אוסרין. הוא היה אומר אין משקין
לא את הגיורת ולא את השפחה המשוחררת וחכ"א
משקין אמרו לו מעשה בכרכמית שפחה משוחררת
שהיתה בירושלי והשקוה שמעיה ואבטליון אמ'
להם דוגמא השקוה ונדרוהו ומת בנדרו וסקלו ב"ד
את ארונו א"ר יהודה ח"ו שעקביא נתנדה שאין
העזרה ננעלת על כל אדם מישראל בחכמה וביראת
חטא כעקביא בן מהללאל ואת מי נדו את (ר')
אלעזר בן (הקוף) [חנוך] שפקפק בטהרת ידים
התירה מומחה וא"כ תלש מומחה שער או שער רבנן סברי
אע"פ שהכל מותר לשקט ולהכות מעורו ומלכרו אפילו הכי
גזרינן קודם שקיטה וכו' : אין משקין את הגיורת וכו' דכתיב
דבר אל בני ישראל איש איש כי תשטה אשתו לאפוקי גיורת
ומשוחררת ואין דרך לבן ישראל לישא אשה משוחררת וגיורת
ורבנן סברי אשתו הכאויה לו וזו ראויה לו : דוגמא השקוה
לפי שהיתה גיורת כמותם והם היו ג"כ גרוס* וכאלו הם לא ר"ל
עברו להרמיקס ורבו להקזיקס בכל דיני ישראל יש מפרשי חכמי
דוגמא שלא כתבו לה מגלת סוטה אלא כתב בעלמא שהיה כתוב
מקו להספידה וכדוהו לפי ששד לשמעיה ולאבטליון לעשות אסורין
שלא כדין כי אין עושין כן לפי שמוציא לעו על מי המרים שאינם לדון
בדקין ולפירוש קמח כדוהו לכבוד הרב וסקלו ב"ד את ארונו
לבוזתו כדי שיתכפר לו : שאין עזרה ננעלת בשעת שקיטת
ספקים כדתנן בפסס שני בפר' תמיד נשקט ככנסה כת ראשונה
כתמלא' העזרה כנעלו דלתות העזרה : שפקפק בטהרת ידים

חכמי
של גרים
ראל"כ
אסורין
לדון
רש"א

ת הירוי
הירוי
אמר
שהיית
מושב
ה אחת
שביר
פקודה
ר שער
זר כך
יום א"כ
עזריה
שיאמר
ס תמלא
עכ"ל
במתו של
ער לבן
מהללל
ל כאלו
הירוק
כך ואס

וכשמת שלחו בית דין והניחו אבן על ארונו ללמד שכל המנודה ומת בנדויו סוקלין את ארונו:

ח בשעת מיתתו אמר לבנו בני חזור כך בד' דברי שהייתי אומר א"ל ואתה למה לא חזרת

ע"ס

בך א"ל בני אני שמעתי מפי המרובי והם שמעו

ושם

מפי המרובי אני עמדתי בשמועתו והם עמדו

בשמועתן אבל אתה שמעת מפי היחיד (והם

שמעו מפי המרובין) [ומפי המרובין] מוטב להניח

את דברי היחיד ולאחוז את דברי המרובי א"ל

אבא פקוד עלי לחברך א"ל איני מפקד א"ל שמא

עולה מצאת בו א"ל לא מעשיך יקרבוד ומעשיך

שהיה

ותירא

שינטרולו

ירחקוך:

שלא היה נוטל מרביעית או שלא היה נוטל עד הפרק ע"כ

שכחה

וחמת

אביו

ויכדוהו

וא"ל

פירוש הראש"ד במשנה זו:

שמעתי מן המרובין כי נלקו הראשונים והיו למחלה על

מחלה. הוא שמע מן המחלה האחת והם שמעו מן

המחלה האחת אי כמי עקביא היה אומר כי אותם שמע הוא

חיגשיך

יקרבוד

ולא

ירחקוך

מפיהם היו רוב וקבריו אומרים שהאקרים שכנגדם היו רוב:

פקוד עלי לחברך שיכדוכי: מעשיך יקרבוד אם תתנהג

כמו

במעשים טובים אינך לריך שאפקדם עליך כי בלחו הכי יקרבוד

שחוקי וכדוד ומעשיך ירחקוך ואם קם ואלום לא תתנהג במעשים

שחוקי

ע"י

וחלוקת

טובים אכי קפך שירחקוך ולא שיכדוך בשביל לואתי: ע"כ פירוש

הרא"ש ז"ל:

ה
א"ר
אליה
את
משפ
בן
וקר
באל
אבל
וחכמ
שלו
הנבוי
בן ציו
שכ
השתא
את ה
יומסי
זו ביו
בקבר

העיד ר' יהושע פרק שמיני עדיות לג

העיד רבי יהושע

פרק שמיני

א"ר יהושע מקובל אני מרבן יוחנן בן זכאי ששמע ט
 מרבו ורבו מרבו הלכה למשה מסיני שאין יא
 אליהו בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב אלא לרחק ^{ושם}
 את המקורבין בזרוע ולקרב את המרוחקי בזרוע
 משפחת בית הצריפה היתה בעבר הירדן (ורחקה
 בן) [ורחקה בני] ציון בזרוע ועוד אחרת היתה שם
 (וקרבה בן) [וקרבה בני] ציון בזרוע כגון אלו אליהו ^{כפ' י}
 בא לטמא ולטהר לרחק ולקרב ר' יהודה אומ' לקרב ^{יוחסין}
 אבל לא לרחק ר' שמעון אומ' להשוו' את המחלוקת ^{וע"ס}
 וחכמים אומרים לא לרחק ולא לקרב אלא לעשו' ^{רש"א}
 שלום בעולם שנא' *הנני שולח לכם את אליה ^{ולאכי ג}
 הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב
 אבות על בנים ולב בנים על אבותם:

בן ציון גברא אלמא הוה: רבי יהודה אומר שיקרב את הכשרי
 שנתרחקו ולא ירחק את הפסולים דאף ע"ס שקרבו בזרוע
 השתא כימא כתערבו בכשרים וכיון שנטמעו כטמעו: להשוות
 את המחלוקת במסקות שמגרות זו בזו כדאמר' בפרק עשרה
 יוחסין אמר רבי יהושע בן לוי אם ראית שתי מסקות שמגרות
 זו בזו שמן פסול יש באחד מהם ואין מכינים אותה לידבק
 בקברתה ואליהו יפיים וישלי' ביניהם ומכ"א לא לרחק ולא לקרב:

8

V.